

bindemidler, og isoleringsmaterialer, og er altså et stof som forekommer i mange forbindelser. Endvidere medfører dets fysiske/kemiske egenskaber, at det er hyppigt forekommende i miljøet. Det er derfor vanskeligt i forbindelse med analyser for dibuthylphthalat at undgå et vist baggrunds niveau gennem kontaminering af prøverne.

På baggrund af dibuthylphthalats fysiske/kemiske egenskaber har GEUS foretaget en målrettet gennemgang af de analyser, der hidtil er foretaget for stoffet i NOVA-programmet. Gennemgangen har givet anledning til at betvivle størstedelen af de rapporterede fund. GEUS konkluderer således i overvågningsrapporten fra i år, at der kun foreligger troværdige analyser for dibuthylphthalat fra 90 ud af de 215 undersøgte boringsfiltre. Der er ud af disse 90 filtre fundet dibuthylphthalat i 2 filtre (2 %). Koncentrationen af dibuthylphthalat i de to prøver med fund er et stykke under grænseværdien for drikkevand.

Status for analyselaboratorierne er, at der i september 1999 blev udpeget 4 laboratorier til analyse for dibuthylphthalat. Amterne har således ikke haft mulighed for at vælge et udpeget laboratorium til analyser for stoffet i 1998 og 1999.

Kationiske detergenter

Detergenter kan forekomme naturligt, men stammer primært fra vaske- og rengøringsmidler samt muligvis fra overfladeaktive stoffer, som tilsættes ved opblanding af pesticider. Detergenter har også været inddraget i diskussionen omkring anvendelse af slam til jordforbedring, idet slam fra husholdninger kan indeholde detergenter.

Der er jf. GEUS overvågningsrapport fra i år i 1998 og 1999 i alt undersøgt for kationiske detergenter i 110 boringsfiltre med fund i 2 (2 %) af de undersøgte filtre. Der er i samme periode kun undersøgt en enkelt vandværksboring i boringskontrollen – uden fund.

Det har endnu ikke været muligt at sikre laboratoriernes analysekvalitet mht. kationiske detergenter gennem præstationsprøvnninger, og der er ikke fastsat nogen grænseværdi for indholdet i drikkevand. Det er på den baggrund, analogt til fund af de øvrige nye miljøfremmede stoffer, vanskeligt at konkludere, om de rapporterede fund af kationiske detergenter er reelle, eller om der er tale om analysefejler.

På den baggrund forventer Miljøstyrelsen i 2001 at gennemføre et projekt til udvikling af analysemetoder for både anioniske og kationiske detergenter for at sikre analysekvaliteten for disse stoffer fremover.

Kvalitetssikring af grundvandsanalyserne:

Ovenstående redegørelse for fund af nye miljøfremmede stoffer dokumenterer vigtigheden af at sikre, at analyserne af har en tilfredsstillende kvalitet. Miljøstyrelsen tilstræber på den baggrund at kvalitetssikre analyserne ved præstationsprøvning af laboratorierne i takt med, at analyseprogrammet i NOVA-programmet udvides.

Der er dog efterhånden medtaget så mange nye stoffer i analyseprogrammet under NOVA, at det ikke altid har været muligt for Miljøstyrelsen på forhånd at foretage præstationsprøvnninger for alle nye stoffer og derigennem sikre analysekvaliteten. Dette skal også ses i lyset af, at der er andre aktører på banen i proceduren for præstationsprøvnninger. Imidlertid arbejder Miljøstyrelsen løbende med at sikre et stadigt voksende antal stoffer, hvortil der er udpeget laboratorier.

Herudover er det nødvendigt løbende at foretage en afvejning af to modsat rettede hensyn. På den ene side er der hensynet til risikoen for fejlagtige eller usikre analyseresultater. Og på den anden side hensynet til, at der skal skaffes et overblik over de stoffer, som på baggrund af ny viden vurderes at kunne gå i grundvandet. Da det ikke i en overskuelig fremtid kan forventes, at man »når i bund« med nye miljøfremmede stoffer i grundvandet, må det forventes, at der også fremover kan opstå situationer, hvor man i NOVA-programmet finder miljøfremmede stoffer, for hvilke man ikke på forhånd har kunnet sikre analysekvaliteten ved præstationsprøvnninger.

GEUS og Miljøstyrelsen er opmærksomme på problematikken omkring analysekvalitet. Der følges således op på de fund af stoffer og andre resultater i overvågningen, som GEUS vurderer skal undersøges nærmere. I de tilfælde anmodes amterne om at belyse de pågældende resultater således, at evt. korrigerede eller kommenterede resultater kan medtages i den årlige rapportering af resultater fra grundvandsovervågningen. Der fokuseres her særlig på forekomsten af nye stoffer i overvågningen, hvor analysekvaliteten endnu ikke er dokumenteret.